

економічної безпеки. Також наголошує, що забезпечення інформаційної безпеки – одна з найважливіших функцій держави і це є справою всього українського народу [1].

Визначенню ролі інформаційної безпеки, вирішенню проблем, пов'язаних із захистом інформації, в Україні присвячено цілий ряд законодавчих актів.

В Законі України "Про Концепцію Національної програми інформатизації" сказано, що "інформаційна безпека є невід'ємною частиною політичної, економічної, оборонної та інших складових національної безпеки" [4]. Про інформаційну безпеку як складову національної безпеки мова йде і в Законі України "Про основи національної безпеки України" [4].

Розбудова України як незалежної, суверенної, розвиненої країни є можливою тільки за умови побудови інформаційного суспільства з урахуванням досягнень науки, техніки та сучасних інформаційних технологій. Тому в Законі "Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки" мова йде про інформаційну безпеку як "стан захищеності життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, при якому запобігається нанесення шкоди через: неповноту, невчасність та невірогідність інформації, що використовується; негативний інформаційний вплив; негативні наслідки застосування інформаційних технологій; несанкціоноване розповсюдження, використання і порушення цілісності, конфіденційності та доступності інформації" [4].

Інформаційна безпека держави можлива тільки за умови дотримання права громадян на доступу до інформації. Шляхи реалізації цих прав окреслено в Законі України "Про інформацію", який "встановлює загальні правові основи одержання, використання, поширення та зберігання інформації, закріплює право особи на інформацію в усіх сферах суспільного і державного життя України" [3]. Саме в цьому законі визначаються сфери інформаційної діяльності, у тому числі, держави. Дається визначення державної інформаційної політики як "сукупності основних напрямів і способів діяльності держави по одержанню, використанню, поширенню та зберіганню інформації" [3]. Загальні принципи державної політики у сфері інформатизації окреслені в Законі України "Про Концепцію Національної програми інформатизації" [4].

Активне залучення засобів масової інформації до боротьби з явищами, які загрожують національній безпеці, неможливість вирішення

практичних проблем, пов'язаних з інформаційним забезпеченням без використання відповідних засобів автоматизації, зумовило необхідність прийняття Законів України "Про телекомунікації" та "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах". В першому з них, а саме, в Законі України "Про телекомунікації" розглядаються проблеми інформаційної безпеки системи телекомунікаційних мереж. Безпека такої автоматизованої системи визначається як "здатність протистояти внутрішнім і зовнішнім загрозам конфіденційності, цілісності та доступності інформації, що передається, обробляється чи зберігається".

Література

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради. –1996.-№30. – Ст. 17.

2. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах – Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР (Із змінами, внесеними згідно із Законами № 879-VI від 15.01.2009 та № 1180-VI від 19.03.2009)// Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – № 31. – С. 286;); Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2009. – № 24. – С.296; Відомості Верховної Ради України (ВВР). –2009. – № 32-33. – С. 486.

3. Про інформацію – Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – № 48. – С. 650.

4. Про Концепцію Національної програми інформатизації – Закон України від 04.02.1998 р.; N 75/98-ВР// Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1998. – № 27-28. – С. 182.

УДК 342.717 (477) (043.2)

Коваленко О.В.,

студент,

Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Науковий керівник: Розум І.О., асистент

АДМІНІСТРАТИВНО – ПРАВОВИЙ СТАТУС ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

До складу населення України як сукупності людей, що проживають у межах території України і підлягають її юрисдикції, крім громадян Ук-

раїни входять також іноземці та особи без громадянства (апатриди). Іноземцями визнаються громадяни, які постійно або тимчасово проживають або перебувають на території України належать до громадянства або підданства іноземних держав і не є громадянами України. Особами без громадянства є особи, які не належать до громадянства або підданства будь-якої держави. Статус іноземців та осіб без громадянства визначається Конституцією України, Законом України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" та іншими законами України, а також міжнародними договорами України.

Стаття 3 Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" зазначає, що іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України. Іноземці та особи без громадянства, які перебувають під юрисдикцією України, незалежно від законності їх перебування, мають право на визнання їх правосуб'єктності та основних прав і свобод людини. Іноземці та особи без громадянства зобов'язані неухильно дотримуватися Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей, інтереси суспільства та держави [2].

Іноземець може отримати дозвіл на імміграцію та іммігрувати на постійне проживання, якщо він: 1) має в Україні законне джерело існування; 2) перебуває у близьких родинних відносинах (батько, мати, діти, брат, сестра, подружжя, дід, баба, онуки) з громадянами України; 3) перебуває на утриманні громадянина України; 4) має на своєму утриманні громадянина України; 5) в інших випадках, передбачених законами України. Іноземці, які іммігрували на постійне проживання або для тимчасового працевлаштування, отримують посвідки відповідно на постійне або тимчасове проживання. Відповідно до Конституції та законодавства України іноземцям може надаватися притулок. Іноземці можуть набути статусу біженця з підстав і в порядку, передбачених Законом України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту". Відповідно до Конституції та Закону України "Про громадянство України" іноземці можуть набути громадянства України.

До основних прав, свобод та обов'язків іноземців належать права на: інвестиційну та підприємницьку діяльність; трудову діяльність; охорону здоров'я і соціальний захист; житло; освіту; користування досягнен-

нями культури; участь в громадських об'єднаннях; свободу совісті; права у шлюбних і сімейних відносинах. Іноземці також можуть відповідно до законодавства України мати у власності будь-яке майно, успадковувати і заповідати його, а також мати особисті немайнові права. При цьому, законодавство України гарантує іноземцям недоторканність особи, житла, невтручання в особисте і сімейне життя, таємницю листування, телефонних розмов і телеграфних повідомлень, повагу до їхньої гідності нарівні з громадянами України [2]. Іноземці не можуть призначатися на деякі посади або займатися певною трудовою діяльністю, зокрема, обіймати посади державних службовців. Іноземці не мають права бути засновниками і членами політичних партій. Іноземці обкладаються податками і зборами відповідно до законодавства України та її міжнародних договорів. На іноземців не поширюється загальний військовий обов'язок, вони не проходять військову службу в Збройних Силах України та інших військових формуваннях, створених відповідно до законодавства України.

Іноземці та особи без громадянства, які вчинили злочин, адміністративні або інші правопорушення, несуть відповідальність на загальних підставах. Юрисдикція України не поширюється на іноземців, які мають відповідно до міжнародних договорів дипломатичні або консульські привілеї та імунітети, їх наявність означає: недоторканність особи, недоторканність житла, імунітет від юрисдикції, фіскальний імунітет, митні привілеї тощо. На відміну від громадянина України, іноземця (особу без громадянства), відповідно до закону, може бути видворено за межі України, якщо: 1) його дії суперечать інтересам забезпечення безпеки України або охорони громадського порядку; 2) це є необхідним для охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України; 3) він грубо порушив законодавство про правовий статус іноземців.

Особливий статус на території України мають біженці. Відповідно до статі 1 Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту" біженцем визнається: особа, яка не є громадянином України і внаслідок обґрунтованих побоювань стати жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства (підданства), належності до певної соціальної групи або політичних переконань перебуває за межами країни своєї громадянської належності та не може користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися цим захистом внаслідок таких побоювань, або, не маючи громадянства (підданства) і перебуваючи за межами країни

свого попереднього постійного проживання, не може чи не бажає повернутися до неї внаслідок зазначених побоювань [3]. Біженці, на відміну від інших іноземців, не користуються дипломатичним захистом своєї держави та не пов'язані з ним будь-якими зобов'язаннями, вони мають право на отримання різної допомоги.

Література

1. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>
3. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2557-14/conv>.

УДК 336.748.3 (043.2)

Ковальчук Н.М.,
студентка,

Інститут економіки та менеджменту,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пивовар Ю.І., к.ю.н., доцент

МОЖЛИВІ НАСЛІДКИ ГНУЧКОГО КУРСОУТВОРЕННЯ ГРИВНІ ДЛЯ УЧАСНИКІВ ВАЛЮТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Актуальність даної проблематики вже почала назрівати відтоді, як Україна зробила перший крок до глобалізації власної економічної системи. Навіть сьогодні, знаходячись на роздоріжжі перед вибором інтеграційного вектору, український фінансовий сектор є досі досить закритим і регульованим Національним банком України, що суперечить логіці інтернаціоналізації економічних відносин. Звичайно інтервенційний шлях курсоутворення національної грошової одиниці захищає інтереси резидентів і сприяє паралельній реалізації загальнодержавної фінансової політики, проте українські суб'єкти економічних відносин більше втрачають, ніж отримують при відмові від гнучкого котирування.

Для з'ясування ваги значення прийняття рішення щодо встановлення

гнучкого режиму курсоутворення необхідно зрозуміти зв'язок валютних коливань з їхньою віддачею в процесах реального сектору економіки. Перш за все, слід звернути увагу на зовнішньоекономічний ефект. Еластичність впливу обмінного курсу на зовнішній сектор економіки проявляється через динаміку торговельного балансу країни. Зміна торговельних потоків унаслідок девальвації в економічній літературі називається ефектом кривої J [1, с. 59]. В умовах знецінення валюти торговельний баланс спочатку погіршується через зростання вартості імпортової складової, проте в подальшому визначений результат змінюється на протилежний внаслідок зменшення обсягу імпорту та нарощення експорту.

Девальвація національної валюти в середньостроковій перспективі сприяє підвищенню конкурентоспроможності експортерів на зовнішньому ринку, зростанню доходів від експорту в гривневому еквіваленті, а відповідно – і зниженню дефіциту платіжного балансу. У короткостроковому періоді знецінення національної валюти, яке супроводжується підвищенням вартості імпорту, створює сприятливі умови для розвитку внутрішнього виробництва товарів, які заміщують іноземні.

Однак зазначений позитивний ефект для експортерів буде не тривалим, оскільки покращення їх фінансового результату відбувається здебільшого не за рахунок суттєвого нарощення виробництва чи поліпшення якості продукції, а внаслідок зміни валютного курсу, що супроводжується призупиненням технологічного та технічного оновлення тощо.

Зростання вартості імпортованих товарів впливає на собівартість вітчизняної продукції, ціна якої також буде зростати. Поступово визначений ефект нівелюється підвищенням рівня інфляції в країні та зниженням купівельної спроможності гривні. Натомість підтримка девальвації національної валюти призведе до подальшого розвитку інфляційних процесів. Зростання вартості продукції як вітчизняного, так й іноземного виробництва може негативно вплинути на динаміку доходів експортерів. Це позначиться на заробітній платі працівників і в подальшому призведе до необхідності скорочення кадрів.

Посилення девальваційних тенденцій та погіршення платіжного балансу може також відбуватися внаслідок наявності кризових явищ у країнах-партнерах. За умов плаваючого режиму курсоутворення дефіцит платіжного балансу нівелюється девальвацією валюти. Тому даний стан речей не може залишатися незмінним, що провокує здійснити наступний крок: гнучке курсоутворення.